

Vraag 1:

Het voorstel bevat een partiële heffing op basis van vermogensaanwas (indirect rendement) voor beursgenoteerde effecten. Dit wordt gemotiveerd met de mededeling dat banken alleen de daadwerkelijke rentes en dividenden kunnen rapporteren alsmede het begin en eind vermogen maar niet de daadwerkelijk gerealiseerde beleggingswinsten. Bovendien zou het aansluiten bij de bankgegevens efficiënter zijn uit controle oogpunt. Voorts wordt gewezen op ondernemers die ook over hun totaalwinst belasting zijn verschuldigd.

Deze motivering overtuigt geenszins. Immers belastingplichtigen die beleggen krijgen van de banken afschriften op basis waarvan zij de in het jaar daadwerkelijk gerealiseerde winsten kunnen berekenen. Dit geldt helemaal wanneer zij een vermogensbeheerder gebruiken. Dus kunnen zij op basis van hun administratie de daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten berekenen. Daarbij komt dat ook in het voorgestelde systeem van vermogensvergelijking ter berekening van de vermogensaanwas onttrekkingen (zoals betaalde belasting) dienen te worden gecorrigeerd. De vraag is of die volledig aansluiten bij de opgaaf (saldo van onttrekkingen en stortingen) die de banken kennelijk in de toekomst kunnen doen.

Daarbij komt dat voor andere beleggingscategorieën ook een administratie wordt verlangd, bijvoorbeeld als iemand meerdere panden heeft. Ook dan moet de belastingdienst afdaan op de opgaaf van belastingplichtigen van de daadwerkelijke vermogenswinst en die controleren. Hetzelfde geldt voor de reeds bestaande ter beschikkingstellingsregeling van artikel 3.91-95 Wet IB 2001 op grond waarvan dient te worden gehandeld als ware men een ondernemer. Ook dan dient de belastingplichtige een administratie te voeren en dient de belastingdienst af te gaan op gegevens van de belastingplichtige. Waarom dan niet voor beursgenoteerde effecten? Ook het in dit verband gebruikte argument dat ondernemers uiteindelijk over hun totaalwinst belasting betalen is niet overtuigend. Immers, die dienen jaarlijks hun winst vast te stellen op basis van goedkoopmansgebruik. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel behoeven zij nog niet gerealiseerde vermogenswinst niet in de belastinggrondslag op te nemen en mogen zij waarderen op basis van historische kostprijs zolang de vermogensaanwas niet daadwerkelijk is gerealiseerd.

Tijdens de online bijeenkomst met Staatssecretaris van Rij op 8 oktober jl. liet hij terloops vallen dat er ook een begrotingsopbrengst een rol speelt. Is dit niet de werkelijke reden?

Hoe het ook zij: het is een ondeugdelijke motivering en het is overigens onbegrijpelijk gezien het feit dat alle omringende landen een vermogenswinstbelasting kennen op basis van daadwerkelijk gerealiseerde winsten en Nederland daartoe niet instaat of bereid is. Dit zal ook averechtse effecten hebben (zie hierna vraag 2).

Voorts vraag ik mij af of deze vermogensaanwas onder omstandigheden toch weer niet in strijd kan komen met het Europees recht (EVRM). Een voorbeeld (gebaseerd op de beleggingsjaren 2021 en 2022): stel ik koop effecten in jaar 1 voor 1000. Aan het einde van jaar 1 zijn deze 1300 waard. Dan is over 300 34% belasting in Box 3 verschuldigd oftewel 102. In de loop van jaar 2 komt de (voorlopige) aanslag IB over jaar 1. Stel dat de koers op dat moment 800 is. Dan moet de belastingplichtige omdat hij geen liquide middelen heeft $102/800 = 12,75\%$ van zijn aandelen verkopen om zijn belastingschuld te voldoen. Stel dat aan het einde van jaar 2 de koers zich heeft hersteld tot 1000, dan is zijn bezit $87,25$ van $1000 = 872,50$. Uit de vermogensvergelijking voor jaar 2 komt dan een verlies van $1300 - 872,50 +$ betaalde belasting 102 als onttrekking $= 325,50$. Dit verlies kan niet worden terug gewenteld doch is alleen verrekenbaar met eventuele toekomstige winsten. Compensatie kan alleen in latere jaren. Dit

heeft invloed op de liquiditeit van belastingplichtige. Bovendien wordt doordat belastingplichtige een gedeelte van zijn aandelen heeft moeten verkopen om zijn belastingschuld te kunnen voldoen een inbreuk gemaakt op zijn eigendomsrecht op een wijze die de belastingplichtige de mogelijkheid ontnemt om een rendement te creëren om zijn verlies op de verplicht verkochte aandelen goed te maken terwijl hij toch feitelijk geen enkele waardevermeerdering heeft gerealiseerd. Naar mijn mening zal dit wederom procedures uitlokken waarin wordt geclaimd dat dit systeem in strijd is met het recht op eigendom en het gelijkheidsbeginsel (over andere vermogensbestanddelen wordt immers wel belasting geheven op basis van gerealiseerde winsten en ook bij ondernemers gebeurt dit) en er is geen sprake van redelijke belangen van de wetgever zoals uitvoerbaarheid en controle mogelijkheid omdat belastingplichtigen de gerealiseerde vermogenswinsten zelf kunnen berekenen en ook bij andere vermogensbestanddelen, bij de ter beschikkingstellingsregeling en bij winst uit onderneming de belastingdienst moet afgaan op gegevens/administratie van de belastingplichtige en die gewoon kan controleren.

Conclusie: het is dan ook onbegrijpelijk na het Kerstarrest, en de discussie omtrent de Wet rechtsherstel Box 3 een nieuw regime te introduceren dat mogelijk toch weer kwetsbaar is op basis van het EVRM. Het ware dan ook beter dit te voorkomen en een écht toekomstbestendig regime in te voeren zoals ook de ons omringende landen kennen.

Vraag 2: De vermogensaanwas belasting zal beleggen in een BV bevorderen en is daarmee een verkeerde incentive. Wellicht zal dit weer een reactie uitlokken om de heffing in de BV aan te pakken omdat de perceptie is dat dit dan belastingontwijking is maar de realiteit is dat de wetgever zelf de oorzaak is van deze verkeerde incentive. Het beleggen in privé en in een BV zou in zekere mate in evenwicht moeten zijn en zijn gebaseerd op daadwerkelijk gerealiseerde vermogenswinsten. In de grensstreek kan dit systeem op den duur dan weer de emigratie naar België bevorderen waar wel wordt geheven op basis van werkelijke gerealiseerde vermogensinkomsten en -winsten.

Vraag 4: Positieve en negatieve ontwikkelingen dienen in aanmerking te worden genomen op basis van een vermogenswinstbelasting.

Vraag 5: Uit oogpunt van draagkracht verlaagt de te betalen rente de belastinggrondslag in Box 3. Vanuit dat perspectief zou de rente op consumptieve kredieten volledig aftrekbaar moeten zijn.